

מסורת הש"ס

(א) [מספחה דבימי פ"ד, (ב) [מספחה (ס), (ג) [לקמן ק"ח: (ד) בית לא, פ"ט [מולין (ט), (ס) בית לא, (ז) לקמן ט, (ח) [בית כה, (ט) [מסות (י) [מסות (כ), (כ) [הכיל מה"י],

תורה אור השלם 1. לא תראה את שור אדוק או את שיו נרדף והיזעמלת מהם הישב תשיבם לאדוק: דברים כב א

הגהות הב"ח

(א) גבי רשכיה את שור ופיק: (ב) תוס' ד"ה אלא וכו' פ"י שאינה משתמרת אלא ברות תמי':

הגהות הגר"א

[א] גבי א"ל מודינא ט"ו, י"ב ויניקא הימניה (א"ל) הוא (בבב"ב) ט"ו וי"ב דמיידי גיב ממקום ששחורה אכל הלא"ש סבב גניקא שלני (ועבדנא"ל סתם ר"ק פ"ק י"ח וי"ג ועוד דקאמר ה' ומש"ע ועוד דקאמר נחשע דידע דהשקטא כריח היין פשיטא ליה כ"ב ע"פ במוספחה פ"ב דבית המלח כהנא מביי חייב ט"ו לעולם ט"ו [ועמ"ס סוף ד"ה לעולם א"ל (י) רש"י ד"ה החזירה אכידה ל"ד ד"ל דקאי אכתייה:]

החזירה. לאכידה: למקום שיראנה. מנגינה ואכידה ושומר שכן חייב כפי' שכיח איניש בביתיה אכל בנהרים שיחזירו לרשותו. של בעלים: מאי מולא בביתו וקמני חייב: מודינא לך. באכידה בעלי חיים דחייב המולא בגניבה אלא משום דגניבה ואכידה מלוא אלא משום דגניבה ואכידה דידעו פשיעומא היא: דכיון דנקטו נגרי כרי"סא. כיון שראה שמלומדות לא נאלצת בעי נטירתא ימירתא ואפי' הוא שומר חנם חייב אכל שומר אכידה דמטלעלי פטור מנגיבה ואכידה: נגרי. פשיעות: הסב. השכה מעליתא שמשע: לגינא ולמורכבו מנין. דסגי ליה למולא בהשכחו לגינתן דבעלים: הכל לריבין דעם בעלים. גונב וגחל או אחד מארבעה שומרין שהחזירו לר"ק להודיעו לבעלים ואם לא הודיעו חייב הממזיר באחריותו: טענת גנב. לפטור עלמו ע"י גנב שטען נגנבה הימנו האכידה שמלאמי ונמלא שצדו הוא משלם תשלומי כפל כגנב עלמו דדרשינן פקדן מרובה [לקמן דף סג:] ואם לא ימלא הגנב) אם לא ימלא כמו שאמר אלא הוא עלמו גנבו ומביב גמריה ישלם שיש אי אמרת בשלמא שומר אכידה כשומר חנם דמי משום הכי משלם כפל דהוי בעי למפטור נפשיה בטענת גנב: קרנא בעי עלמו. מעיקרא כי טעין נגנבה הוה מחייב נפשיה לשלמי קרנא: טענת לפטיס מוויין. גנב מוויין טעל הימנו בחוקה דקא פטר נפשיה בטענת אונס: לפטיס מוויין גולן סוף. וכתענת אונס פטר נפשיה וכפל בטוען טענת גנב הוא דכתב ביה רחמנא (דכתיב) וגונב מנית האיש (שמות כ): גנב סוף. הוא משלם כפל וכן פטור עלמו בטענת לפטיס מוויין. ולענין חיוב לא מייחייב שומר שכן עליה אם אמת אמת דהא איניש: לא

הכונס פרק ששי בבא קמא

בעליה: שומר חנם פטור. השואל (ב"מ דף נ"ג): שאריש. מנא במלאכתו נשדה: עד לעולם לא אפילו. הניחה

החזירה למקום שיראנה אינו חייב לטפל בה נגנבה או אכדה חייב באחריותה מאי נגנבה או אכדה לאו נגנבה מביתו ואכדה מביתו לא במקום שהחזירה והא קתני אינו חייב לטפל בה א"ל הכא במאי עסקינן כגון שהחזירה בצורה ותרתי קתני והכי קתני "החזירה שחרית למקום שיראנה (א) ושכיה דעייל ונפיק וחזי לה אינו חייב לטפל בה החזירה בצורה למקום שיראנה דלא שכיה דעייל ונפיק דלא חזי לה ונגנבה או אכדה חייב באחריותה איתביה ^טלעולם הוא חייב עד שיחזירה לרשותו מאי לעולם לאו אפילו מביתו ש"מ כשומר שכן דמי [א] א"ל 'מודינא לך בבעלי חיים דכיון ^טדנקטי להו ניגרא כרייתא בעי נטירותא יתירתא איתביה רבה לרב יוסף יהשב 'אין לי אלא בביתו לגינתו ולחורבתו מנין ת"ל תשיבם מכל מקום מאי לגינתו ולחורבתו המשתמרת לגינתו המשתמרת ולחורבתו המשתמרת היינו ביתו אלא פשיטא לגינתו שאינה משתמרת ולחורבתו שאינה משתמרת ש"מ כשומר חנם דמי א"ל ילעולם לגינתו המשתמרת ולחורבתו המשתמרת ודקא קשיא דת היינו ביתו הא קא משמע לן דלא בעינן דעת בעלים כדרכי אלעזר ^טדא"ר אלעזר ^ההכל צריכין דעת בעלים היוין מהשבת אבידה שהרי ריבתה בו תורה השבות הרבה א"ל אביי לרב יוסף ואת לא תסברא דשומר אכידה כשומר חנם דמי והא ^טאמר רבי חייה בר אבא אמר רבי יוחנן יהמוען טענת גנב באכידה משלם תשלומי כפל ואי ס"ד שומר שכן הוי אמאי משלם תשלומי כפל קרנא בעי שלומי א"ל הכא במאי עסקינן כגון שטוען טענת לפטיס מוויין א"ל ^טליסמים מוויין גולן הוא א"ל שאני אומר לפטיס מוויין ^טכיון דמיטמר מאינשי גנב הוא איתביה לא

גז.

עין משפט
גר מצוה

לא א ב ב ד מ"י פ"ה מהל' גיולה ואכידה הלכה ד' טו ועין במ"מ ספג עשין עד טושיע ח"מ כ"י רבו ספיק' ה': לב ה' מ"י פ"ד מהל' גינה הלכה י' ועין ט"ו מ"ה הלכות גיולה ואכידה הלכה ח ספג עשין ט"ו טושיע ח"מ ט"ו ט"ה ספיק' ה': לב ו' מ"י פ"ה הלכות גיולה ואכידה ה"ל טו ספג עשין עד טושיע ח"מ כ"י רבו ספיק' ה': לב ו' מ"י פ"ד מהל' גינה ה"ל ד' (וטושיע ח"מ ט"ו ט"ה ספיק' ה': לה ט' מ"י ט"ה ספיק' ה': ג ספג עשין ט"ו (וטושיע ח"מ ט"ה):

מוסף רש"י

לגינתו ולחורבתו מנין. דהיא השב ופטור דלא בעינן דעת בעלים. למר לו שומר פקדן שסחורמיה לגינתן שחלמיה אונסת (ט"ו). הכל צריכין דעת בעלים. גנב גולן ו' שומרים שהצטוו לריבס להודיעו, ואם לא הודיעו ומתה או נגנבה חייבים באחריותן. דכיון דעת אכידה ולא דע שאשכח לא מזהר בה ולא מפקלה (ט"ו). הטוען טענת גנב באכידה. מולא אכידה שטוען נגנבה הימנו לאחר שחלמיה (דקמן ס"ג).

לגינתו שאינה משתמרת. פי' (א) אלא ברות מנאי וס"מ כשומר חנם דמי דכלתה שמירתו: קרנא בעי אשכח. וכיון שחייב עלמו לשלמי נשיו אפילו נמלא שגנבו פטור מכלל: כגון שטענו טענת לפטיס מוויין. תימה אמאי מוקי לה בלפטיס מוויין ודחיק למימר דגנב הוא לוקמיה כגון שטענו טענת גניבה באונס שנגנבה ממנו באונס גדול כגון ששמר כפסיה בחפירה כקרקע שאי אפשר לנגבם אלא במחילות תחת הקרקע דהוי אונס בלפטיס מוויין או אם בא עליו חולי של טירוף הדעת או שיה נפלה עליו באונס או אונס אחר שאינו יכול לשמור ולרבה דפטור בסוף הפועלים (ב"מ דף נ"ג): על בעידנא דעיילי אינשי או דנש בעידנא דניימי אינשי משכחת כפל שטוען טענת גנב בעידנא דעיילי או בעידנא דניימי אינשי ולהנכו אמוראי דפליגי עליה התם מ"מ משכחת כפרישית ומיהו איכא למימר דהכא לא חייש כיון דמשני שפיר בלפטיס מוויין וס"ל דגנב הוא ובסמוך נמי אכרייתא דפרין לא אם אמרת הוה מני למימר נמי ולטעמין דגולן הוא אכתי תקשי לך דמניט שומר שכן משלם כפל בטוען טענת גנב באונס אך בההוא ק"ו דאין עליו תשובה קשה דבפרק השואל (ב"מ דף נ"ה). מסיק עלה דקסבר האי מנא לפטיס מוויין גולן הוא ומה כך אכתי יש עליו משובה דמה לשומר שכן שכן משלם כפל בטוען טענת גנב באונס ואין למר דכיון דגניבה באונס לא שכיח לא חשיב פירכא אכל לפטיס מוויין שכיח טפי דכמה מקומות פריך מחומרות דלא שכיח ועוד אע"ג דלא שכיח יכול לטעון כן ונראה לר"י דכיון שחייב הכתוב שומר שכן בגניבה וקסמ גניבה קרובה לאונס כדאמרינן בהשואל (ט"ו) סברא הוא דכלל ענין שחיה הגניבה יתחייב מגזרת הכתוב אפילו באונס גמור ואמר על גב דבלפטיס מוויין דהיינו דקרא פטר בו הכתוב אף על פי שאין אונסו גדול יותר ודוחק [ועי' תוס' ב"מ ט"ו מ"ב ד"ה אף שמואל]: לא